

Brez pretiranih skrbi pred **rojstvom**

Zaradi hitrega dostopa do informacij so nove mamice pri pregledih zahtevnejše, kot so bile nekoč. Pogosto so tudi neutemeljeno prestrašene, saj berejo o zapletih v nosečnosti, pri porodu in o najrazličnejših boleznih novorojenčkov in otrok. Prav je, da se starši o vprašanih, ki se jim zastavljajo, pogovorijo z zdravniki. Za zdravje otroka in ožjih družinskih članov pa lahko v prihodnosti poskrbijo tudi z odvzemom in shranitvijo matičnih celic. Del skrbi jim bo tako prihranjen.

Pri tem lahko sodelujete tudi stari starši. Namesto darila za vašega vnučka lahko prispevate k odvzemu matičnih celic, s čemer boste pripomogli k bolj umirjeni in razbremenjeni nosečnosti vaših otrok ter njihovi prihodnosti.

Pomen shranjevanja matičnih celic podrobneje pojasnjuje dr. Aleksander Merlo, specialist ginekologije in porodništva, eden najbolj cenjenih slovenskih ginekologov.

Kaj bi rekli o nosečnicah nekoč in danes?

Take primerjave niso možne, saj so včasih ginekologi pri svojem delu uporabljali le roke in glavo. V povojnem času so naši prvi pionirji, denimo Lavrič in sodelavci, postavili na noge babiško šolo, ki je bila po uspešnosti in znanju ter sposobnostih izkušenih predavateljih ena boljših srednjih šol. Prenatalne diagnostike pa v tistih časih praktično ni bilo. Ko sem sam začel specializirati, se je pojavil prvi ultrazvočni aparat, kar je že skoraj trideset let nazaj. Kar pogosto smo bili ob porodu neprijetno presenečeni, ko smo ugotovili, da z novorojencem ni vse v redu. Seveda je šlo za posledice pomanjkljivih diagnostičnih postopkov. Z razvojem tehnologije se je razvila ultrazvočna diagnostika, pri čemer smo pričali tako rekoč vsakodnevnim izboljšavam aparatur.

Se vam zdi, da nosečnice danes bolj komplicirajo, imajo več strahov?

V primerjavi z zdajšnjim časom, ko je vsem vse jasno, ko vsi vse vedo, ko se vsi izobražujejo prek interneta in številnih publikacij, so bile včasih mamice

veliko manj zahtevne in bolj vodljive, izpolnjevale so navodila svojih zdravnikov. Zdaj pa nosečnice prihajajo na preglede z zahtevami, kot so »opravite to in to«, ne da bi vedele, da je ginekolog pri svojem dispanzerskem delu razpet med zahtevami pacientk in zahtevami zdravstvene zavarovalnice.

Kaj pa strahovi nekoč in danes glede genetskih bolezni in neozdravljivih bolezni?

Ko sem začel s svojim delom, je bilo teh strahov bistveno manj. Ob ponavljajočih spontanah splavih smo začeli razmišljati o možnih posledicah genetskih okvar, saj dlje od tega nismo prišli. V zadnjih letih je tudi ta veja medicine močno napredovala, pojavili so se številni prenatalni testi za prenatalno diagnostiko. Nosečnice pa zaradi velike izobrazbene vneme preživijo devet mesecev v vsaj delnem strahu, da ne bi bilo kaj narobe, namesto da bi se veselile nosečnosti. Tako se je, žal, treba sprijazniti s tem, da medicina ne bo nikoli prišla do živega naravi, kar pa je po svoje logično.

Pri starših vedno obstaja strah, kaj bo, če otrok ne bo zdrav, in kako mu pomagati. Kakšno je vaše mnenje o možnosti odvzema matičnih celic iz popkovnične krvi in tkiva popkovnice?

Staršem vedno povem, da na tem področju nenehno prihaja do napredka. To je področje, od katerega pričakujemo veliko in ima velike razvojne možnosti. Če se pari odločijo za odvzem popkovnične krvi, jim svetujem, naj se pozanimajo o možnostih, kajti pri neplačljivih ponudnikih (t.j. daro-

Dr. Merlo

vanje javnim bankam) niso upravičeni do lastne odvzete krvi, če bi jo bilo treba uporabiti. Plačljive možnosti odvzema in shranjevanja matičnih celic imajo zato določene prednosti. Pari se morajo odločiti za odvzem že pred porodom. Za vsak primer pa imamo odvzemne sete tudi v porodnišnici, če bi porodnice prehitel predčasni porod.

Z matičnimi celicami je dandanes mogoče zdraviti že več kot 85 bolezni. Ste se že srečali s tovrstnimi primeri?

Da. Najpogosteje gre za krvne bolezni, v prihodnje pa se bodo odprle možnosti uporabe tudi na drugih področjih, zlasti pri dednih boleznih.

Zaradi tega kljub ceni, ki ni ravno nizka, mislim, da je to morda dobra investicija.

Kako pa potekata odvzem in shranjevanje matičnih celic? Gre za neomejen »rok trajanja«?

Odvzem je že čista rutina in ga opravijo babice takoj po porodu in pred iztisom posteljice. Kar pa zadeva shranjevanje, prav tako ni težav, saj imajo vsi ponudniki storitev odvzema kurirske službe, ki po našem opazanju zelo dobro delujejo ne glede na dan in uro, slabo vreme ali noč.

Bi po vašem mnenju starejši ljudje lahko spodbujali svoje otroke, naj shranijo svoje matične celice? Gre namreč za zdravljenje ne le otrok, ampak tudi bližnjih sorodnikov.

Da, vsekakor. Bi pa bilo treba poskrbeti za bolj osveščenost o tej temi.

PR